

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»

Факультет філології
Кафедра української мови

Проректор _____
“ЗАТВЕРДЖУЮ”
“ ____ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Українська мова за професійним спрямуванням”

напрямок підготовки
281 Публічне управління та адміністрування

Івано-Франківськ – 2018 рік

Робоча програма “Українська мова за професійним спрямуванням” для студентів за напрямом підготовки **281 Публічне управління та адміністрування**.

Розробник: **Пена Любов Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови.

Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри української мови,
доктор філологічних наук, професор _____ **В. В. Грещук**

“30” серпня 2018 р.

Схвалено методичною комісією Факультету філології.

Протокол № 1 від 31 серпня 2018 р.

“ ___ ” _____ 2018 р.

Голова, доцент _____ **А. М. Мартинець**

© _____, 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 281 Публічне управління та адміністрування		
Модулів – 1	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
60 год.	82 год.		
		Індивідуальні завдання: год. Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% : 67%;

для заочної форми навчання – 13% : 87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у студентів як майбутніх фахівців професійно зорієнтованих умінь і навичок оптимальної мовної поведінки у фаховій сфері, підвищення рівня мовної грамотності, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання:

- сформулювати розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- сформулювати мовну компетенцію майбутніх фахівців, що містить знання і практичне оволодіння нормами сучасної української літературної мови, дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- формувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, корегування та перекладу наукових текстів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні відомості про українську мову та її місце серед інших мов, особливості мовної політики та мовної ситуації в Україні;
- законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення (основні ознаки культури мовлення, їх характеристику, мовні норми сучасної української літературної мови; основні стилі сучасної української літературної, їх основні характеристики);
- теоретичні відомості про фахове спілкування, його роль у професійній діяльності;
- визначення, призначення, основні різновиди і структуру ділових документів;
- загальні відомості про культуру усного фахового мовлення, індивідуальні та колективні форми фахового спілкування, підготовку та проведення прилюдного виступу;
- основні відомості про українське термінознавство, українську фахову термінологію;
- основні проблеми перекладу і редагування наукових текстів;

вміти:

- практично володіти нормами сучасної української літературної мови;
- аналізувати своєрідні риси української мови, основні комунікативні ознаки культури мовлення, риси літературної мови та мовної норми, типи мовних норм; визначати функціонально-стилістичну належність текстів;
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів;

- підготувати й виголосити прилюдний виступ на тему, пов'язану з майбутнім фахом;
- оперувати термінологією майбутньої професії;
- послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовленнєвої культури.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.

Предмет, мета і завдання курсу «Українська ділова мова» у вищій школі, його наукові основи. Роль курсу у фаховій підготовці студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Мова в житті людини та суспільства. Функції мови. Поняття рідної і державної мови. Загальне поняття про мову і мовлення, їх диференційні ознаки за Ф. де Соссюром.

Українська мова як одна з індоєвропейських мов. Історія лінгвоциду щодо української мови. Самобутні риси української мови. Основні закономірності розвитку української мови на сучасному етапі. Мовна ситуація та мовна політика в Україні. Українське законодавство про мову.

Тема 2. Основи культури української мови.

Поняття літературної мови, її основні риси. Взаємозв'язок літературної та національної мови. Усна та писемна форми літературної мови, їх особливості. Поняття мовної норми, її основні ознаки. Норма і варіант. Типи мовних норм і професійна мовнокомунікативна компетенція. Словники, у яких фіксуються мовні норми.

Сучасна українська літературна мова, історія її формування. Внесок Т. Г. Шевченка та І. П. Котляревського у формування сучасної української літературної мови. Внесок Галичини у формування сучасної української літературної мови.

Поняття культури мови і культури мовлення. Культура мовлення як складовий елемент загальної культури людини, одна з умов удосконалення її професійної майстерності (мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора). Чинники, які впливають на покращення мовленнєвої культури. Роль словників у підвищенні мовленнєвої культури.

Основні комунікативні ознаки культури мовлення (правильність, точність, логічність, чистота, багатство, різноманітність, образність, виразність, змістовність, достатність, доречність і доцільність), їх характеристика. Поняття етикету. Мовленнєвий етикет. Парадигма мовних формул у стандартних етикетних ситуаціях.

Тема 3. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

Функціональні стилї української мови, проблема їх класифікації та загальна характеристика. Поняття стилю. Професійна сфера як інтеграція

офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.

Офіційно-діловий стиль: сфера вживання, призначення, основні загальностилістичні ознаки, мовні риси, підстили.

Змістовий модуль 2. Професійна комунікація

Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Спілкування і комунікація. Невербальні засоби спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування.

Тема 5. Культура усного фахового спілкування.

Вимоги до усного фахового мовлення. Орфоепічні норми і поширені відхилення від них. З'ясування суспільного характеру орфоепічних норм, необхідності дотримання їх як обов'язкового елемента культури усного мовлення. Норми наголошування слів у сучасній українській літературній мові та можливі відхилення від них у практиці усного ділового мовлення.

Тема 6. Риторика і мистецтво презентації.

Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Види публічних (прилюдних) виступів. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.

Прилюдний виступ як важливий засіб переконання. Мистецтво аргументації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час прилюдного виступу. Підготовка тексту виступу. Особливості виголошення виступу, що забезпечують успіх. Культура сприймання прилюдного виступу.

Різновиди прилюдних виступів: презентація, лекція, доповідь, промова.

Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем.

Функції та види бесід, стратегія поведінки під час ділової бесіди. Співбесіда з роботодавцем. Культура телефонного діалогу. Структура телефонної розмови. Мистецтво перемовин. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада. Дискусія. Етика професійного дискусивно-полемічного спілкування.

Тема 8. Ділові папери як засіб ділової професійної комунікації.

Документ і правила його складання. Класифікація документів. Національний стандарт України. Вимоги до бланків документів та оформлення сторінки. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до тексту документа (загальні вимоги до мови ділових паперів).

Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань.

Заява, види заяв. Автобіографія. Характеристика. Резюме.

Тема 10. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування.

Прес-реліз, види прес-релізів. Оголошення, повідомлення про захід як різновид оголошення. Звіт. Службова записка (довідна й пояснювальна). Довідка. Протокол. Витяг із протоколу. Доручення, розписка, їх види.

Приватне і ділове листування. Види ділових (службових) листів. Реквізити листа та їх оформлення. Форми звертань у листах різних типів. Етикет ділового листування. Адреса.

Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності

Тема 11. Українська термінологія у професійному спілкуванні.

Термін, його ознаки та місце в діловому мовленні. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Способи творення термінів. Явище термінологізації, ретермінологізації та детермінологізації. Основні проблеми сучасного українського термінознавства.

Термінологія обраного фаху. Походження українських термінів, національні й інтернаціональні елементи в термінологічній лексиці. Становлення і розвиток української термінології.

Вправи на правопис, наголошування, відмінювання, походження та синонімію українських термінів. Робота з фаховими термінологічними словниками.

Термінографія. Поняття про термінологічні словники. Основні словники фахових термінів.

Тема 12. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.

Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Науковий стиль сучасної української літературної мови: сфера поширення, призначення, загальні стилістичні ознаки, мовні риси, підстилі і жанри. Особливості наукових текстів.

Анотація. Реферат. Анотування і реферування наукових текстів.

Покликання до тексту та правила їх оформлення. Загальні вимоги до цитування.

Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату.

Бібліографія. Основні правила бібліографічного опису джерел (за новими вимогами).

Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.

Наукова робота (курсова, бакалаврська, магістерська). Основні вимоги до їх оформлення.

Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці. Науковий етикет.

Тема 13. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.

Переклад, його суть і види. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Вибір синоніма під час перекладу, переклад термінів і фразеологізмів.

Особливості редагування наукового тексту. Найпоширеніші синтаксичні помилки в наукових текстах та шляхи їх уникнення. Основні коректорські знаки для виправлення текстових оригіналів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 (3 семестр)												
Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення												
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	8	2	2			4		2	2			4
Тема 2. Основи культури української мови	8		4			4			2			10
Тема 3. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	6		2			4						6
Разом за змістовим модулем 1	22	2	8			12	26	2	4			20
Змістовий модуль 2. Професійна комунікація												
Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності.	4					4						4
Тема 5. Культура усного фахового спілкування.	4		2			2						4
Тема 6. Риторика і мистецтво презентації.	8		2			6						4
Тема 7. Форми колективного	4		2			2						4

обговорення професійних проблем.											
Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	6		1		6						4
Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань.	8		1		6						8
Тема 10. Довідково-інформаційні документи. Етикет ділового листування.	8		2		6						8
Разом за змістовим модулем 2	42		10		32	48					48
Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності											
Тема 11. Українська термінологія у професійному спілкуванні	6		4		2			2			2
Тема 12. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	14		4		10						
Тема 13. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	6		2		4			2			
Підсумкова тестова робота											8
Разом за змістовим модулем 3	26		10		16	16		4			10
Усього годин	90	2	28		60	90	2	6			78

5. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено

6. Теми практичних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна мова – мова професійного спілкування	2
2	Українська мова серед інших мов	2
3	Основи культури мовлення	2
4	Стилі сучасної української мови в професійному спілкуванні.	2
5	Культура усного фахового мовлення	2
6	Риторика і мистецтво презентації	2
7	Форми колективного обговорення професійних проблем	2
8	Документація з кадрово-контрактних питань	2
9	Довідково-інформаційні документи. Етикет ділового листування	2
10	Українська термінологія у професійному спілкуванні	2
11	Фахова термінологія	2
12-13	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	4
14	Переклад і редагування наукових текстів. Підсумкова контрольна робота	2

Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна мова – мова професійного спілкування	2
	Основи культури мовлення	
2	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	2
3	Переклад і редагування наукових текстів	2
	Фахова термінологія. Підсумкова контрольна робота	

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

8. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська мова серед інших мов	4
2	Основні комунікативні ознаки культури мовлення	3

3	Роль Галичини у становленні сучасної української літературної мови	1
4	Українська лексикографія. Роль словників, довідників у підвищенні мовленнєвої культури	2
5	Опис одного поняття в різних стилях (письмова робота)	2
6	Спілкування як інструмент професійної діяльності	4
7	Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української літературної мови	2
8	Підготовка і виголошення прилюдного виступу	6
9	Форми колективного обговорення професійних проблем	2
10	Папка з документами	6
11	Підготовка до самостійних робіт та словникових диктантів на знання орфографічних, морфологічних та синтаксичних норм сучасної української літературної мови	12
12	Робота із фаховими термінологічними словниками	2
13	Написання наукового реферату	10
14	Підготовка до залікової тестової роботи	4
	Разом	60

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська мова серед інших мов	4
2	Основні комунікативні ознаки культури мовлення	6
3	Роль Галичини у становленні сучасної української літературної мови	2
4	Стилі сучасної української мови в професійному спілкуванні	4
5	Українська лексикографія. Роль словників, довідників у підвищенні мовленнєвої культури	2
6	Опис одного поняття в різних стилях (письмова робота)	2
7	Спілкування як інструмент професійної діяльності	4
8	Культура усного фахового мовлення	2
9	Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української літературної мови	2
10	Риторика і мистецтво презентації	4
11	Форми колективного обговорення професійних проблем	4
12	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	4
13	Документація з кадрово-контрактних питань	4
14	Довідково-інформаційні документи. Етикет ділового листування	4
15	Підготовка до диктантів	12
16	Папка з документами	8
17	Робота із фаховими термінологічними словниками	2

18	Підготовка до підсумкової тестової роботи	8
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

10. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Його використовуємо для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, перш ніж викладати матеріал, ставимо проблему, формулюємо пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показуємо спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих викладачем (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, – перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше.

11. Методи контролю

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль (контрольна робота, реферат) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язання конкретних задач, проблем,

крім того, виявляється ступінь оволодіння письмовою мовою, уміння логічно, адекватно проблемі скласти свій текст, оцінювати проблему.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань із визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і вмінь із навчальної дисципліни здійснюється на практичних заняттях та під час перевірки виконаної студентом самостійної роботи шляхом усного чи письмового опитування студента.

Форми контролю: усне опитування згідно із планами практичних занять, самостійна робота, стартовий тест, словниковий диктант, диктант, науковий реферат, тестова контрольна робота, залікова тестова робота.

12. Розподіл балів, які отримують студенти денна форма

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Залік	Сума
Теми 1-3	Теми 4-10	Теми 11-13		
Поточний контроль на практичних заняттях – 10 б., самостійна робота: опис одного поняття в різних стилях – 10 б. Сума – 20 б.	Поточний контроль на практичних заняттях – 10 б. Самостійна робота: прилюдний виступ – 10 б., Самостійна робота: папка зі зразками документів – 10 б. Сума – 30 б.	Поточний контроль на практичних заняттях – 10 б. Самостійна робота: науковий реферат – 5 б. Підсумкова тестова робота – 5 б. Сума – 20 б.	30	100

заочна форма

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Залік	Сума
Теми 1-3	Теми 4-10	Теми 11-13		
Поточний контроль на практичних заняттях – 5 б. Самостійна робота: опис одного поняття в різних стилях – 5 б. Сума – 10 б.	Самостійна робота: папка зі зразками документів – 10 б. Диктанти -5 б. Сума – 15 б.	Поточний контроль на практичних заняттях – 15 б. Підсумкова тестова робота – 10 б. Сума – 25 б.	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	Добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій в електронному вигляді (у бібліотеці).
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, які містять тему, питання, літературу, запитання, перелік завдань і вправ для виконання на практичних заняттях та перелік тем, питань, завдань і прав для самостійної роботи, поради з культури мовлення.
3. Хрестоматія до курсу в електронному вигляді (у бібліотеці).
4. Варіанти тестів, словникових диктантів для поточного та підсумкового контролю знань.
5. Завдання для самостійних робіт.
6. Програмові вимоги до заліку.

14. Рекомендована література Базова

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської : посібник. – Львів : Світ, 1994. – 152 с.
2. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.]; за заг. ред. О. Сербенської : навч. посібник. – 2-е вид., доповн. і перероб. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 258 с.
3. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Борис Антоненко-Давидович. – К. : Либідь, 1991. – 256 с.
4. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
5. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : навч. посібник / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 2003. – 432 с.
6. Глущик С. В. Сучасні ділові папери : навч. посібник для вищ. та серед. спец. навч. закл.
/ С. В. Глущик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – 4-те вид., переробл. і допов. – К. : А.С.К., 2005. – 400 с.
7. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова : підручн. для вищ. навч. закл.

- 7-ме вид., виправлене / М. Зубков. – Донецьк : СПД ФО Сердюк В. І., 2005. – 448 с.
8. Культура фахового мовлення : навч. посібник / за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 496 с.
 9. Культура української мови : довідник / за ред. В. М. Русанівського. – К. : Либідь, 1990. – 304 с.
 10. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посібник / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К. : ВЦ “Академія”, 2007. – 360 с.
 11. Панько Т. І. Українське термінознавство / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
 12. Погиба Л. Г. Складання ділових паперів. Практикум : навч. посібник / Л. Г. Погиба, Т. О. Грибіниченко, М. П. Баган. – К. : Либідь, 2002. – 240 с.
 13. Томан І. Мистецтво говорити / Іржі Томан; пер. з чеської. – К. : Політвидав України, 1989. – 293 с.
 14. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. – К. : Наук. думка, 2008. – 288 с. (Видання від 1993 до 2012 рр.)
 15. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 3-тє вид., виправ. і доповнен. – К. : Алерта, 2012. – 696 с.
 16. Ющук І. П. Українська мова : підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закл. / І. П. Ющук. – К. : Либідь, 2003. – 640 с.

Допоміжна

17. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Вид. центр “Академія”, 2004. – 344 с.
18. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність / С. К. Богдан. – К. : Рідна мова, 1998. – 476 с.
19. Бондар О. І. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
20. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доповн.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2005. – 1728 с.
21. Вихованець І. Р. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди / Іван Вихованець; післямова А. Загнітка. – К. : Унів. в-во ПУЛЬСАРИ, 2012. – 160 с.
22. Волощак М. Й. Неправильно – правильно: Довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації / М. Й. Волощак. – 2-ге вид., доповн. – К. : Вид. центр „Просвіта”, 2003. – 160 с.
23. Голосовська Г. Неповнозначні частини мови у функціональному аспекті / Галина Голосовська // Українська мова. – 2012. – № 1. – С. 96-100.
24. Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення / Катерина Городенська. – К. : КММ, 2014. – 124 с.
25. Гуменюк І. М. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник; змістовий модуль 1 / Ірина Гуменюк, Галина Білавич. – Вид. 2-ге, випр. і доп. – Івано-Франківськ : ПП “ТУР-ІНТЕЛЕКТ”, 2012. – 212 с.
26. Гуменюк І. М. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник; змістовий модуль 2 / Ірина Гуменюк, Галина Білавич. –

- Івано-Франківськ : ПП “ТУР-ІНТЕЛЕКТ”, 2012. – 204 с.
27. Гуменюк І. М. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник; змістовий модуль 3 / Ірина Гуменюк, Галина Білавич. – Івано-Франківськ : ПП “ТУР-ІНТЕЛЕКТ”, 2012. – 208 с.
28. Данильчук Д. В. Український правопис: роздоріжжя і дороговкази / Дмитро Данильчук. – К. : Либідь, 2013. – 224 с.
29. Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. – К.: Наук. думка, 2004. – 202 с.
30. Зарубіжні українці / [С. Ю. Лазерник, Л. О. Лещенко, Ю. І. Макар та ін.]. – К. : Вид-во „Україна”, 1991. – 252 с.
31. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне „Я”. – К. : Вид. центр „Академія”, 2001. – 240 с.
32. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / Святослав Караванський. – К. : Кобза, 1993. – 472 с.
33. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики / Святослав Караванський. – К. : Вид. центр “Академія”, 1998. – 712 с.
34. Караванський С. Секрети української мови / Святослав Караванський. – К. : УКСП „Кобза”, 1994. – 152 с.
35. Коваль А. П. Культура ділового мовлення / А. П. Коваль. – К. : Вища школа, 1974. – 223 с.
36. Колібаба Л. Словник дієслівного керування / Лариса Колібаба, Валентина Фурса. – К. : Либідь, 2017. – 656 с.
37. Коломієць М. П. Словник фразеологічних синонімів / М. П. Коломієць, Є. С. Регушевський; за ред. В. О. Винника. – К. Рад. шк., 1988. – 200 с.
38. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник / В. В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2002. – 280 с. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. – К. : Вид. центр „Академія”, 2000. – 368 с.
39. Кочан І. М. Культура рідної мови / І. М. Кочан, А. С. Токарська. – Львів : Світ, 1996. – 232 с.
40. Коць Т. До проблеми лексичної норми сучасної української літературної мови / Коць Т. А. // Мовознавство. – 2009. - № 1. – С. 70-75
41. Лазаренко Л. Досвід мовних політик світу й українська перспектива / Л. Лазаренко // Українська мова. – 2002. – № 4. – С. 14.
42. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром’як, Ю. І. Ковалів та ін. – К. : Вид. центр “Академія”, 1997. – 752 с.
43. Масенко Л. Т. Нариси з соціолінгвістики / Лариса Масенко. – К. : Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2010. – 243 с.
44. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: постколоніальний вимір / Лариса Масенко. – К. : Вид. дім “КМ академія”; Всеукр. т-во “Просвіта” ім. Тараса Шевченка, 2004. – 163 с.
45. Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і язиком / Лариса Масенко. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2011. – 135 с.
46. Мовна політика та мовна ситуація в Україні: аналіз і рекомендації / за ред. Юліане Бестерс-Дільгер. – К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 363 с.

47. Німчук В. В. Проблеми українського правопису кінця ХХ – початку ХХІ ст. /В. В. Німчук. – К. : НАН України, Ін-т укр. мови, 2002. – 113 с.
48. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки: Рідномовний Катехизис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства. – Факсимільне видання. – К. : АТ “Обереги”, 1994. – 72 с.
49. Орфографічний словник української мови: Близько 120 000 слів / Уклад.: С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. – К. : Довіра, 1994. – 864 с.
50. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль / М. М. Пилинський. – К., 1976. – 288 с.
51. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова / Григорій Півторак. – К. : Наук. думка, 1993. – 200 с.
52. Погрібний А. Світовий мовний досвід та українські реалії / Анатолій Погрібний. – К. : “МЕДОБОРИ” (ПП Мошак М. І.), 2003. – 72 с.
53. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради : [навч. посібник] /О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999. – 240 с.
54. Радевич-Винницький Я. Україна: від мови до нації / Я. Винницький. – Дрогобич, 1997. –361 с.
55. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посібник / Я. Радевич-Винницький. – 2-е вид, перероб. і доп. – К. : Знання, 2006. – С. 14-21, 35-41.
56. Радчук В. Мова в Україні: стан, функції, перспективи / В. Радчук // Державність української мови і мовний досвід світу : матеріали міжнар. конф. – К., 2000. – С. 362-374.
57. Русанівський В. М. Мова в нашому житті / В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1989. – 112 с.
58. Русанівський В. М. Споріднена і віддалена двомовність як об'єкт сучасної лінгвістики /В. М. Русанівський // Мовознавство. – 2007. – № 1. – С. 3-5.
59. Селезньов В. Мовні війни : Міф про “зіпсованість” української мови / Володимир Селезньов. – Харків : Віват, 2016. – 256 с.
60. Селігей П. О. Науковий жаргон очима письменників і філософів / Селігей П. О. //Мовознавство. – 2012. – № 5. – С. 53-67.
61. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю : монографія / Пилип Селігей. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2016. – 628 с.
62. Селігей П. О. Сучасне термінотворення: симптоми та синдроми / Селігей П.О. //Мовознавство. – 2007. - № 3. – С. 48-61.
63. Селігей П. О. Що нам робити із запозиченнями / Пилип Селігей // Українська мова. –2007. - № 3. – С. 3-16; 2007. - № 4. – С. 16-32.
64. Семиног О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. / О. М. Семиног. – К. : Академія, 2010. – 216с.
65. Сербенська О. А. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей /О. А. Сербенська, М. Й. Волощак. – К. : Вид. центр „Просвіта”, 2001. – 204 с.
66. Словник-довідник з культури української мови / [Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак]. – Львів, 1996. – 386 с.
67. Словник іншомовних слів / [уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута]. – К.: Наук. думка, 2000. – 680 с.
68. Словник синонімів української мови : у 2 т. / [А. А. Бурячок, Г. М.

- Гнатюк, С. І. Головащук та інші]. – К. : Наук. думка, 1999-2000.
69. Словник фразеологізмів української мови / укл.: В. М. Білоноженко та ін. – К. : Наук. думка, 2003. – 1104 с. (Або 2008 р.)
70. Стахів М. Український комунікативний етикет : навчально-методичний посібник / Марія Стахів. – К. : Знання, 2008. – 248 с.
71. Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет // Дивослово. – 1998. – № 3. – С. 20-21.
72. Ткаченко О. Б. Українська мова і мовне життя світу / О. Б. Ткаченко. – К. : Спалах, 2004. – 272 с.
73. Ткаченко О. Б. Чи можуть бути в Україні дві загальнодержавні мови? (Відповідь прибічникам двомовності і деякі дотичні міркування) / О. Б. Ткаченко // Мовознавство. – 1999. – № 4-5.
74. Українська мова: Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський (співгол.) та ін.; НАНУ; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови]. – К. : Вид-во „Українська енциклопедія”, 2000. – 820 с.
75. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду : док. і матеріали / [упоряд. : Л. Т. Масенко та ін.] – К. : Вид. дім „КМ Академія”, 2005. – 399 с.
76. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С. П. Бибики, І. Л. Махно, Л. О. Пустовіт, Г. М. Сюта. – К.: Довіра: УНВЦ “Рідна мова”, 1997.
77. Фаріон І. Д. Краса і сила: Суспільно-креативна роль української мови в ХІ – середині ХІХ ст. / Ірина Фаріон. – 2-ге вид. – Львів : Вид-во Національного університету “Львівська політехніка”, 2007. – 212 с.
78. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова / Ірина Фаріон. – Вид. 2-ге, доп. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. – 336 с.
79. Фаріон І. Д. Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір / Ірина Фаріон. – Львів : Свічадо, 2004. – 117 с.
80. Фразеологічний словник української мови / уклад. : В. М. Білоноженко та ін. – К. : Наук. думка, 1999. – 984 с.
81. Царук О. В. Українська мова серед інших слов’янських: етнологічні та граматичні параметри / О. В. Царук. – Дніпропетровськ, 1998. – 323 с.
82. Шевельов Ю. Внесок Галичини у формування української літературної мови / Юрій Шевельов. – К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2003. – 160 с.
83. Шевчук Ю. Мовна шизофренія / Юрій Шевчук. – Брустури : Дискурсус, 2015. – 60 с.

15. Інформаційні ресурси

- Словник іншомовних слів. – <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
- Український лінгвістичний портал. -- <http://ulif.org.ua>
- Онлайн-словники компанії «Медіалінгва» на Меті. -- <http://multilex.meta.ua/>
- Словник «Весна». Граматика української мови. -- <http://www.slovnyk.org.ua/>
- Словники й енциклопедії в онлайн-режимі. -- <http://dic.academic.ru/>
- Я розмовляю українською. Словник «Антисуржик». -- <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua/>
- Українські онлайніві словники. Лінгвістичні мовні ресурси та розваги. -- <http://lingresua.tripod.com/>
- Українські неологізми. (Сайт присвячений проблемі засвоєння нових термінів в українській мові). -- <http://words.volyn.net/www.litopys/org.ua>

www.mova.info

www.novamova.com.ua

www.pereklad.kiev.ua

www.pravopys.net

www.r2u.org.ua

www.rozum.org.ua